

## Bundelen van **krachten** essentieel voor toekomstbestendige haven

De haven in Den Helder is van groot economisch en maatschappelijk belang, niet alleen voor de stad maar voor de hele regio. Er spelen grote uitdagingen: enerzijds de zeespiegelstijging en anderzijds een groeiend tekort aan technisch geschoolde mensen in onder meer de maritieme industrie. Maar er zijn ook grote kansen zoals de aanlanding van de opgewekte elektriciteit van wind op zee en de ontwikkeling van waterstof. Het bundelen van krachten van alle partijen binnen het Maritiem cluster is daarom essentieel voor een toekomstbestendige haven. We moeten blijven investeren in de haven en innoveren op het gebied van energietransitie en werkgelegenheid, om de kansen die er zijn te pakken.

Als gemeente kunnen we dit niet alleen en daarom werken we nauw samen met de Koninklijke Marine en de provincie in het Maritiem Cluster. Ik vind het belangrijk om u actief te informeren over de stappen die we samen - met Rosan Kocken, gedeputeerde provincie Noord-Holland, René Tas, viceadmiraal Koninklijke Marine en alle belanghebbenden in het Maritiem Cluster - zetten.

Deze nieuwsbrief is een van de instrumenten die we daarvoor inzetten.

We maken de samenhang tussen de verschillende opgaven zoals werkgelegenheid, klimaatverandering en energietransitie zichtbaar. Uiteindelijk willen we allemaal een actieve en welvarende regio en stad, waar het nu en in de toekomst goed en prettig wonen, werken en ondernemen is.'

**IK WENS U EEN  
GELUKKIG EN  
GEZOND 2023!**

Het Maritiem cluster is de verzamelnaam voor alle activiteiten rond de marinebasis, de haven en de zee. En hier speelt van alles. De gemeente Den Helder, de Koninklijke Marine en de provincie Noord-Holland zetten samen de schouders onder de toekomst Maritiem cluster. Met deze nieuwsbrief houden wij u op de hoogte van het proces en andere onderwerpen in het Maritiem cluster die daarmee verband houden.



Hartelijke groet,

Chris de Koning, wethouder haveneconomie  
Gemeente Den Helder

## Zeehavens **nodig** voor welvaart én welzijn van Noord-Hollanders

**De provincie Noord-Holland wil de economie in de Noord-Hollandse zeehavens versterken, zonder dat dit negatieve effecten heeft op de gezonde leefomgeving, de biodiversiteit en het klimaat.**

In haar Nota Zeehavens (28 oktober 2022) schetst de provincie waar zij op inzet, ook voor de haven van Den Helder. De nota is het provinciale vertrekpunt binnen de samenwerking met de overheden en het bedrijfsleven in de regio's.

### Prioriteit

De overgang naar duurzame energie heeft wat de provincie betreft de hoogste prioriteit in de zeehavens. Een groot deel van de Nederlandse energie zal in de nabije toekomst afkomstig zijn van windparken op zee. De Noord-Hollandse havens zijn nodig voor de aanleg en het onderhoud hiervan. Bovendien kunnen de havens alleen economisch gezond blijven als ze overstappen naar duurzame bronnen.

### Den Helder

De ambitie om Den Helder uit te bouwen als sterke kern in de regio Noord-Holland Noord, staat centraal bij de provinciale inzet

in de haven van Den Helder. Van oudsher speelt de aanwezigheid van de Koninklijke Marine hierin een belangrijke rol. Voor een toekomstbestendige economische ontwikkeling is het echter belangrijk dat het economisch profiel breder is. De provincie ziet ook volop kansen. Daarbij baseert zij zich op het rapport van AT Osborne met ontwikkelrichtingen voor de haven. Denk aan het versterken van de offshore voor beheer en onderhoud van windparken op zee, het versterken van de clusters energie en scheepsonderhoud, het verduurzamen van de zeehaven, het inzetten van Kooyhaven en Kooyhaven voor de regionale (haven) economie, een betere bereikbaarheid en een gezond havenbedrijf.

De uitwerking van de provinciale Nota Zeehaven voor Den Helder landt in het vervolgotraject van het Maritiem Cluster.

Lees meer in de

[Nota Zeehavens Noord-Holland](#)



# Defensie wil vlooteenheden **concentreren** op Nieuwe Haven in Den Helder



Defensie maakt zich klaar voor de toekomst, onder andere door te investeren in duurzame kazernes. Onderdeel hiervan is het voornemen van staatssecretaris Van der Maat om meer eenheden te gaan concentreren op de Nieuwe Haven in Den Helder.

Dit staat in zijn [brief aan de Tweede Kamer over het Strategisch Vastgoedplan 2022](#).

Van der Maat gaat de plannen voor het concentreren van meer eenheden op de Nieuwe Haven verder uitwerken. De staatssecretaris gaat nu met het Maritiem Cluster en de regio in gesprek om tot een gezamenlijke aanpak te komen, zodat de maatschappelijke en regionale belangen en opgaven goed kunnen worden meegewogen.

## Nieuwe Haven

De Nieuwe Haven in Den Helder is de thuisbasis van de Koninklijke Marine en is daarom bij uitstek geschikt voor het concentreren van de vlooteenheden met bijbehorende ondersteuning.

Defensie werkt actief samen met de provincie en de gemeente in het bredere samenwerkingsverband 'Ontwikkeling Maritiem Cluster regio Den Helder' aan een toekomstbestendige ontwikkeling van zowel de militaire als civiele haven.

Zo wordt er samengewerkt aan de ontwikkeling van een Submarine Maintenance Valley in Den Helder in het kader van de verwerving van de nieuwe onderzeeboten.

Daarnaast zijn er andere projecten op en rond de Nieuwe Haven, bijvoorbeeld voor het creëren van voldoende kaderuimte voor het veilig afmeren van de schepen.

## Informatiebijeenkomst **Maritiem Cluster** 15 december 2022

Op de valreep van het jaar werd op donderdag 15 december vanuit het Maritiem Cluster alles weer even goed op een rijtje gezet: Wat is de oogst van 2022 en welke stappen zetten we in het nieuwe jaar? Dagvoorzitter Karen Arpad leidde het programma in goede banen; procesregisseur Janbart van Ginkel (AT Osborne) nam de zaal inhoudelijk mee. Een ochtend met open gesprekken, verschillende invalshoeken en standpunten én een stevige lijst met goede voornemens voor 2023.

Janbart: "Vanuit de zes opgaves die het Maritiem Cluster kent (zie kader) hebben we eerder al twee hoofddoelen geformuleerd: het versterken van de haven economie en het versterken van de maritieme stadsontwikkeling. Dit alles doen we om te komen tot een Toekomstbestendige stad en haven voor de Kop van Noord-Holland. Dat betekent dat we niet alleen kijken naar Den Helder, maar ook naar gemeenten Texel, Hollands Kroon, Schagen en verder, met thema's als bereikbaarheid, toerisme, leefomgeving en duurzame energie. Een belangrijk moment dit jaar was de Intentieovereenkomst Vervolg Ontwikkeling Maritiem Cluster Den Helder, ondertekend door het ministerie van Defensie, provincie Noord-Holland en gemeente Den Helder. Vervolgens hebben we verder gewerkt aan onder andere ruimtelijke mogelijkheden voor het gebied Nieuwe Diep/ Nieuwe Werk en Harssens en een samenhangende aanpak voor de primaire kering en de haven."



## Uitwerking ruimtelijke mogelijkheden

Janbart schetst één van de grote uitdagingen in het project: "We willen naar een efficiënte invulling en inrichting van de haven. We wisten al dat de vraag naar ruimte groot is en het aanbod beperkt, maar de vraag is sinds de Russische invasie van Oekraïne alleen nog maar groter geworden. Algemeen gesteld verkiezen we een functionele insteek boven alles. Het gaat steeds om de vraag: past deze functie op deze plek of is het logischer om een andere locatie te kiezen? Dat geldt bijvoorbeeld voor gebouwen van de Kustwacht, de TESO en ook van de Koninklijke Marine. Het is puzzelen tot alles goed in elkaar samenvalt. Er zijn denkrichtingen waarbij de Moormanbrug wordt verplaatst of waarbij de Kustwacht en Rijkswaterstaat verhuizen. Dan zou er ruimte vrijkomen voor bijvoorbeeld de Koninklijke Marine of civiele bedrijvigheid."

Een ander vraagstuk is de koppeling van mobiliteit en energie aan het Kooypunt/de Kooyhaven. Janbart: "Daar zijn verdiepende onderzoeken naar gedaan. De uiteindelijke koers wordt bepaald op basis van zekerheden, waarbij mogelijkheden van een logistieke hub (vrij zeker), een mobiliteitshub (waarschijnlijk) en een energiehub (nog vrij onzeker) verder worden geanalyseerd."

## De zes opgaves voor het Maritiem Cluster nog eens op een rij:

- Economische positie
- Bereikbare stad
- Schakel in energietransitie
- Operationele inzetbaarheid Koninklijke Marine
- Stad, zee en haven verbinden
- Toekomstbestendig



### Samenhangende aanpak primaire kering en haven

In het najaar van 2021 werd de nut en noodzaak van de primaire kering in Den Helder al eens tot in detail uitgelegd door Jos van Alphen (senior adviseur bij Staf Deltacommissaris). Hij praatte toen de werkgroep bij die bezig is met de langetermijnvisie voor het havengebied en legde uit dat tot 2050 wordt uitgegaan van een zeespiegelstijging van een meter. Afgelopen zomer vond een verkennende sessie plaats tussen Hoogheemraadschap Hollands-Noorderkwartier, provincie Noord-Holland en gemeente Den Helder over de mogelijkheden van een multifunctionele dijk. Daarnaast vond bestuurlijk overleg plaats en is er een ambtelijk startoverleg geweest. Janbart: “We gaan nu aan de slag met een aanpak en de samenhang tussen de opgaves voor de kade langs het Nieuwe Diep/Nieuwe Werk en de dijk die hier overheen loopt. Daartoe moeten er een twee programma’s van eisen komen: een vanuit waterveiligheid en een vanuit de opgaves van het Maritiem Cluster. Samen vormen die de input om te komen tot toekomstbestendige inrichting van het Nieuwe Diep/Nieuwe Werk.

### Bestuurlijk borgen

“Ook bestuurlijk raakt het Maritiem Cluster steeds meer verankerd. We bespreken regelmatig de voortgang met de drie bestuurlijk trekkers, en het Maritiem Cluster is opgenomen in het gemeentelijk coalitieakkoord en in de Defensiebrief aan de Tweede Kamer over het Strategisch Vastgoedplan 2022. De opgaven in het Maritiem Cluster zullen we ook zeker terugzien in de Havenvisie die nu wordt opgesteld. En hopelijk vinden we het ook terug in het provinciaal coalitieakkoord in 2023. Tot slot zullen uiteindelijk ook nieuwe partijen, organisaties, belangen en wetten en regels op ons pad komen. Ook daarvoor moeten en zullen we dan een plek vinden in onze opgave.”



### Goede voornemens: wat gaan we **samen** dóen in 2023 en verder?

Janbart geeft een inkijkje in de to-do-lijst van volgend jaar. “Twee jaar lang hebben we gewerkt aan verbinding en vertrouwen. Dat is gelukt, dat zien we alleen al tijdens deze bijeenkomst en de onderwerpen en gedachten die worden gedeeld. Nu is het tijd om concreet te worden. Dat betekent onder andere dat we een volgorde gaan uitstippelen: welke plek of welk project pakken we als eerst aan en welke andere elementen brengen we daardoor in beweging? Daarnaast is het moment gekomen voor zogenaamde no regret-projecten.

Welke zaken kunnen we hoe dan ook in gang zetten, bijvoorbeeld rondom de primaire waterkering? En natuurlijk moeten we ondertussen alle deelprojecten een stap verder brengen. Dat begint met het in kaart brengen van al die deelprojecten en onderlinge verbanden en daarna worden er startnotities uitgewerkt. Dat brengt vanzelfsprekend weer de nodige onderzoeken en haalbaarheidsanalyses met zich mee, maar nu vanuit een gezamenlijk uitgangspunt.”

Om dat gezamenlijke uitgangspunt onderweg niet te vergeten is er een aantal handvatten voor het proces en beleidsbeïnvloeding. “We zetten verder in op procesregie en het vasthouden en versterken van vertrouwen van (nieuwe) partijen, om te zorgen dat álle belangen en vraagstukken aandacht krijgen en zodat we het gezamenlijk opdrachtgeverschap goed kunnen invullen. Ook maken we in de startnotities steeds een koppeling tussen de opgave en de beleidsambities van de rijksoverheid, de provincie en gemeenten. Denk hierbij aan de energietransitie, waterveiligheid en klimaatverandering, defensie en de verstedelijkingsstrategie van Noord-Holland Noord. We stellen daarbij steeds de vragen ‘hoe kan de opgave helpen bij deze beleidsambitie?’ en ‘welke aandachtspunten volgen uit de beleidsambities?’

### Van standpunten naar belangen

Tot zover het doorkijkje naar 2023, waar naast een grote stapel te maken huiswerk ook weer een behoorlijke opdracht ligt voor het samenwerkingsverband. Janbart: “Er ligt nu een stevig fundament en over de stip aan de horizon zijn we het eens. Maar om concreet aan de slag te kunnen, moeten we kijken naar het hier en nu. Keuzes maken. Zaken vastleggen. Dan wordt het gesprek weer wat spannender. Gelukkig werd het net al prachtig benoemd: we spreken nu met elkaar over belangen in plaats van standpunten. Dáár gaat het om. We zien het nieuwe jaar daarom met veel plezier en vertrouwen tegemoet.”

## Nieuwe website en video Regio Deal Maritiem Cluster

### Website Kopregio.nl

Afgelopen zomer is de nieuwe website over de Regio Deal Maritiem Cluster Kop van Noord-Holland gelanceerd: [www.kopregio.nl](http://www.kopregio.nl). De site vertelt kort en krachtig over het ‘hoe en wat’ van de Regio Deal, de verschillende programma’s en samenwerkingspartners. De website bevat een overzicht van de drie programmalijnen die onder de Regio Deal vallen: Waterstof, Maritieme technologieën en Human Capital. Via de homepage kunt u doorlinken naar de website van [METIP](http://METIP) en het platform [WaterstofNHN](http://WaterstofNHN).



### Video

Snel een compleet beeld van de Regio Deal?

[Bekijk hier de video](#). In 120 seconden bent u op de hoogte.

# Volgende stap Omgevingsvisie

## Ontwikkeling leefomgeving

Den Helder werkt aan de totstandkoming van de omgevingsvisie. Daarmee geven we richting aan de verdere ontwikkeling van de leefomgeving. Gezien de grote ambities en vraagstukken in het Maritiem Cluster én het grote belang hiervan voor Den Helder en de regio, vraagt dit bij uitstek om een goede plek binnen de visie. De afgelopen twee jaar is hieraan gewerkt.

Eerst met het opstellen van '[Strategische Uitgangspunten bij de omgevingsvisie](#)' (zie ook het artikel in [Nieuwsbrief 4](#)). En vervolgens in de uitwerking daarvan in deelvisies met bijbehorende kaart, onder andere voor het Maritiem Cluster. Het rapport '[Maritiem Cluster Den Helder - Toekomstbestendige stad en haven voor de Kop van Noord-Holland](#)' van AT Osborne biedt hiervoor een stevige basis.

## Vervolgstep

De komende maanden zetten we de volgende stap met de omgevingsvisie. Tot maart 2023 werken we aan de inhoudelijke afronding. Ook wordt momenteel een milieueffectrapportage bij de omgevingsvisie opgesteld door Tauw bv, om de milieueffecten van de visie in beeld te brengen. Samen vormt dit de ontwerp-omgevingsvisie, de laatste stap richting de definitieve visie.

## Inzage en zienswijze

Eind maart 2023 staat vaststelling van het ontwerp door het college gepland. Op dat moment wordt het stuk voor een periode van zes weken voor een ieder ter inzage gelegd. Tijdens deze periode krijgt iedereen de kans een officiële reactie (zienswijze) te geven over de ontwerp-omgevingsvisie in te brengen.

Deze zienswijzen worden betrokken bij de besluitvorming over de definitieve omgevingsvisie, in september 2023. Zodra de ontwerp-omgevingsvisie ter inzage gaat liggen gaan we hier breed over communiceren. Met daarbij u ook informatie over hoe u een zienswijze kunt indienen.



## Het Maritiem cluster in drie minuten

Den Helder heeft veel aan zee gebonden activiteiten, zoals zeevaart, scheepsbouw, offshore (energie), havens, marine en maritieme dienstverlening. [In dit filmpje](#) leggen we in drie minuten uit wat er allemaal speelt in het Maritiem cluster en met welke opgaven we aan de slag gaan.

### Nieuwsbrief Maritiem cluster Kop van Noord-Holland

U krijgt deze nieuwsbrief omdat u belangstellende bent van het Maritiem cluster.

Voel u vrij om deze nieuwsbrief door te sturen en/of te delen met andere geïnteresseerden.

Hebt u vragen of opmerkingen? Stuur ze naar:

[ontwerp-maritiem-cluster@noord-holland.nl](mailto:ontwerp-maritiem-cluster@noord-holland.nl).

### Kopij aanleveren

Heeft u ook nieuws voor deze nieuwsbrief? U kunt uw kopij mailen naar Maria de Wit: [m.de.wit@denhelder.nl](mailto:m.de.wit@denhelder.nl).

### Wilt u ook nieuwsbrieven Maritiem cluster ontvangen?

Hebt u deze nieuwsbrief doorgestuurd gekregen, maar wilt u deze voortaan ook rechtstreeks ontvangen? Meld u [hier aan](#) voor deze nieuwsbrief.

### Afmelden voor deze nieuwsbrief

Wilt u deze nieuwsbrief niet meer ontvangen? Klik [dan hier](#) om u af te melden.

[www.denhelder.nl/maritiemcluster](http://www.denhelder.nl/maritiemcluster)

Foto's: Redmouse, MdW en Flying Focus